

No skolas sola līdz vecmātes praksei

Kurss “Vecmātes darba juridiskā bāze”

2021

Kas ir vecmāte?

Vecmāte ir ārstniecības persona, kura atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei:

- * Nodrošina *fizioloģiskas* grūtniecības aprūpi
- * Organizē un vada *fizioloģiskas* dzemdības un aprūpi pēc *fizioloģiskām* dzemdībām
- * Veic *veselu* jaundzimušo aprūpi
- * *Konstatējot* savā aprūpē esošajām grūtniecēm, dzemdētājām, nedēļniecēm vai jaundzimušajiem *riska faktorus* vai iespējamu patoloģiju, nosūta pacienti pie atbilstošas specialitātes ārsta
- * *Sniedz informāciju un veic izglītošanas darbu* ģimenes plānošanas un kontracepcijas, grūtniecības, dzemdību un pēcdzemdību, zīdīšanas, seksuālās un reproduktīvās veselības un jaundzimušā aprūpes jautājumos
- * *Piedalās* ārstniecībā.

Kas ir vecmātes prakse?

Vecmātes prakse ir apzīmējums uzņēmējdarbības formai, kurā var tikt nodarbinātas vecmātes kompetencē esošo pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamās personas

Kas ir neatkarīga vecmāte?

Neatkarīga vecmāte ir patstāvīgi praktizējoša ārstniecības persona, kura nodrošina *primāru reproduktīvās veselības aprūpi* sievietei un laikā dzimušam jaundzimušajam līdz 28 dzīves dienai *

* *Saskaņā ar Amerikas vecmāšu koledžas definīciju (The American College of Nurse Midwives (ACNM)) : <https://www.midwife.org/acnm/files/ACNMLibraryData/UPLOADFILENAME/000000000073/PS-Independent-Midwifery-Practice-FINAL-Feb-2018.pdf>*

8 vecmāšu prakses Latvijā*

Prioritāte sieviešu reproduktīvās veselības aprūpes uzlabošanā - **vecmāšu aprūpes modeļa stiprināšana** (*midwifery-led model*), vairojot vecmāšu neatkarību, patstāvību un pilnvērtīgu iesaisti veselības aprūpē un ārstniecībā savas kompetences robežās.

* Dati saskaņā ar Āstniecības iestāžu reģistru 14.02.2021

Soļi no skolas līdz praksei

- * Kā kļūt par *reģistrētu* ārstniecības personu?
- * Kā kļūt par *sertificētu* ārstniecības personu?
- * Kā nodibināt *vecmātes praksi*?
- * Kā tikt pie materiālā nodrošinājuma - *finansējuma* (valsts vai privātā)?*

* Šī darba ietvaros atbilde netiks sniegta

Kā kļūt par *reģistrētu* ārstniecības personu un praktizēt?

- * *Skolas pabeigšana* - ārstniecības personas medicīniskās izglītības dokumenta saņemšana
- * *Informācija par izglītības dokumentu* - 5 darba dienu laikā pēc izglītības dokumenta izsniegšanas; veic izglītības iestāde, sniedzot informāciju ārstniecības personu reģistram
- * *Pirmreizējā reģistrēšanās* ārstniecības personu reģistrā - 5 gadu laikā pēc izglītības dokumenta saņemšanas
- * *Praktizēšana kā reģistrētai* ārstniecības personai - sertificētas ārstniecības personas uzraudzībā, trīs gadi**

* *Likums Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu*

* *MK Nr.317*

** *Nav expressis verbis*

Kā kļūt par *sertificētu* ārstniecības personu?

* Pirmreizējā sertifikācija

- * Sertifikācijas lapa

- * Profesionālās darbības pārskats pamatspecialitātē, kuru apstiprinājis darba devējs vai ārstniecības persona, kuras vadībā vai uzraudzībā strādājusi sertificējamā ārstniecības persona

- * Izglītības dokumenta kopiju par iegūto medicīnisko izglītību

- * Izglītības dokumenta un tā pielikuma kopiju par iegūto pamatspecialitāti,

- * Maksājumu apliecinājoša dokumenta kopiju par sertifikācijas procesa apmaksu;

- * Dokumenta kopiju, kas apliecina vārda, uzvārda vai personas koda maiņu.

* Resertifikācija - 3 gadi un 100 tālākizglītības punkti (TIP)

* *Sertifikācijas procesa nolikums*

http://www.masuasociacija.lv/wp-content/uploads/2020/01/Sertifikācijas_nolikums_2019_A.pdf

Kā nodibināt *vecmātes* praksi?

- * Vecmātes prakses reģistrācija kā *reģistrētai* ārstniecības personai - *expressis verbis* nav noteikts, bet var secināt, ka ir iespēja dibināt ārstniecības iestādi un strādāt sertificētas ārstniecības personas uzraudzībā
- * Vecmātes prakses reģistrācija kā *sertificētai* ārstniecības personai
 - * Vecmāte var būt individuālais komersants veselības aprūpes jomā.
 - * Saskaņā ar Ārstniecības likuma 1. panta 3. punktu, viena no Ārstniecības iestādes formām ir komercsabiedrība

* *Komerclikums*

* *Ārstniecības likums*

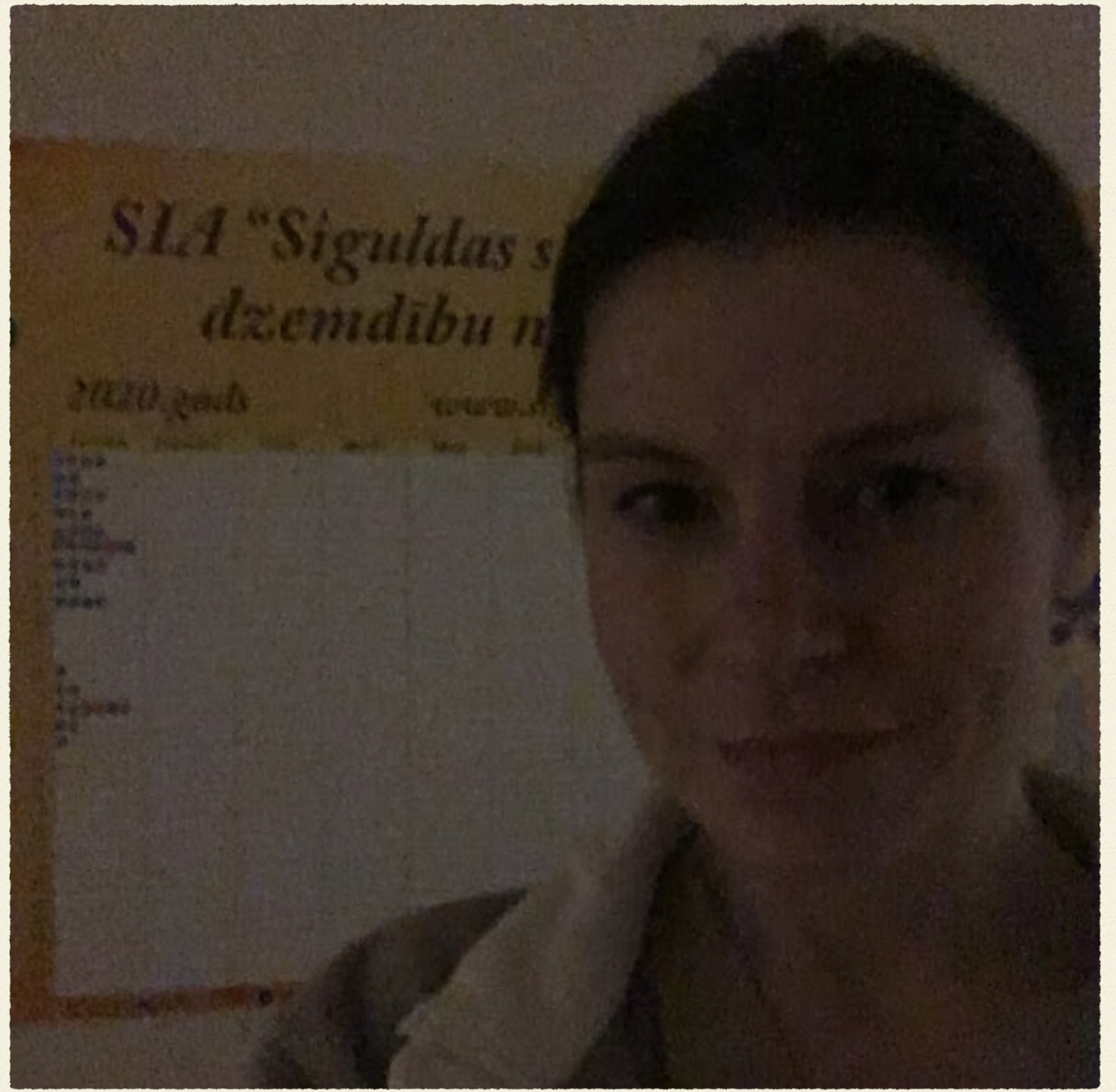
Jautājumi un darāmdarbi

- * Precizējams normatīvais regulējums vai tā interpretācija praktizēšanas tiesībām laikā *līdz sertifikācijai*.
- * *Kandidēšanai uz sertifikāciju*: cik ilgi jābūt darba pieredzei attiecīgajā specialitātē? kāds apjoms un veids profesionālās darbības prasībām?
- * Neskaidrs normatīvā regulējuma izpildes veids vecmātes aprūpes nodrošināšanai *darba nespējas lapu* kontekstā.
- * Neskaidrs reglējums *medikamentu ordinēšanas** realizācijas kārtību Farmācijas likuma kontekstā par recepšu medikamentu izrakstīšanu

* Galvenās vecmātes profesijas standarta 21.punktā minētās kompetences par medikamentu ordinēšanu

“Ir kas vēl varenāks kā ticēšana citiem. Tā ir uzticēšanās sev. Dažs to sauks par pārliecību, cits par ticību. Bet ja tas dod mums drosmi, apzīmējuma nav nozīmes... jo tas mūs padara brīvas, piedzīvot dzīvi, kāda tā ir.”

–Dženija no grāmatas “Izsauciet vecmāti”

Avoti

Prezentācija veidot kā pielikums pastāvīgajam darbam
LU Rīgas 1. Medicīnas koledžas kursam “Vecmātes darba juridiskā bāze”
un skatāms vienkopus ar šo darbu.
Lūgums skatīt kursa ietvaros veidotā darba sadaļu “Avoti”.

Kontakti

* **Elīna Čudova, Linda Vītuma**

* Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledža.

Pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības

programma “*Ārstniecība*”

kvalifikācija “*Vecmāte*”